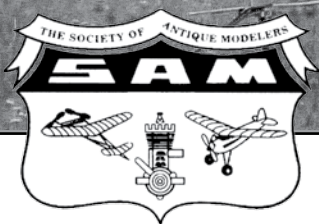

OLDTIMER

SPECIALTIDSKRIFT
FÖR MODELLFLYGARE

Nr: 4 2011

BILDER OCH REPORTAGE
FRÅN
JUBILEUMSTÄVLINGAR
OLDTIMER-SM

Så har vi genomfört ett OT-SM igen!

Det blev som vanligt ett mycket trevligt arrangemang. Anita och Åke vet hur man skapar en god och gemytlig stämning! Antalet anmälda var rekordstort även om några backade ur på grund av vädret. Det var dock flygbart hela helgen och vi fick se många fina modeller i luften. Sätt igång och förbered nästa års tävling redan nu så ni inte missar denna höjdpunkt på nästa modellflygår!

Vårt årsmöte genomfördes på ett seriöst och bra sätt. Verksamheten flyter på i god ordning och några större orosmoln syns inte på himlen. Jag passade på att redan nu meddela min avsikt att avgå vid nästa årsmöte – ett beslut som är definitivt då jag vill ägna mina tynande krafter åt andra verksamheter och föreningen nu befinner sig i ett stabilt läge både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. I fortsättningen ska jag bara ha glädjen att komma och delta på våra arrangemang. Jag har inga som helst planer på att sluta med oldtimerflyget, utan tvärtom kan jag kanske få mer tid till att bygga och flyga.

Det är min förhoppning att ni nu alla tar en funderare på vem som kan vara en lämplig efterträdare på ordförandeposten. Vi har ett helt år på oss att finna rätt kandidat, men vänta inte utan sätt igång och leta nu och diskutera gärna med andra medlemmar så att vi kan få en kontinuitet som för oss in i framtiden på ett strukturerat sätt.

Jag önskar er all en produktiv byggsäsong, så att vi kan ses med många nya bekantskaper på modellsidan till nästa säsong. Det finns så många intressanta modeller som ännu inte byggts och visats upp på våra träffar. Ska vi inte ta och bygga något ovanligt till nästa säsong?

Gunnar Wivardsson

För bidrag till detta nummer tackar red.:

Sven-Olov Lindén, Per Nilsson, Ove Svensson, Hans Karlsson och Anders Sellman. Ett speciellt tack riktar vi till Mats Strömberg som tagit alla bilder till reportagen från Jubileumstävlingarna samt OT-SM.

Omslagsbilden.:

Tor Bortne visar sin stil i klass F-Nostalgi, men modellen svek honom i fly-off.
Foto Mats Strömberg.

SIGURD ISACSON IN MEMORIAM

En av de färgstarkaste förgrundsgestalterna inom tidigt svenskt modellflyg somnade in för alltid den 29 juli, 89 år gammal.

För denna tidnings läsare behöver Sigurd Isacson ingen närmare presentation; de som är samtida med honom kunde säkert inte undgå att ta del av hans aktiviteter under några decennier från mitten av 30-talet och framåt, medan andra först mött honom som medtävlare på fältet sedan han en bit in på 80-talet återupptäckte friflyget i form av oldtimerflyg.

Sigurd var och förblev en prestationsinriktad tävlingsmänniska, som under sitt långa liv hann med flera separata karriärer. Allt han företog sig uppfattande han som utmaningar, som måste antas, något som framgår av hans valspråk och sedermera undertitel till de memoarer han utgav 1999: Du kan vad du vill.

Någon brist på självförtroende lär Sigurd aldrig ha lidit av och likväl som hans framgångar skapade beundran och inspiration för andra så var inte alla lika begeistrade över hans framfart och betoning av de egna prestationerna.

Inom Södra Hallands Modellflygsällskap lärde vi känna Sigurd i slutet på hans långa karriär som konstruktör och tillverkare av glasfiberbåtar och vi fick uppleva hur tilltufsad han blev av debaclet i Tallin. Där hade han investerat en stor del av sina tillgångar i ett varv, som – enligt hans egen utsago – den ryska maffian vid Sovjetstatens upplösning lade beslag på. Vid den här tiden blev han också pensionär och miste en del av sitt tidigare kontaktnät. Enligt hans dåvarande hustru var kontakten med medlemmarna i vår klubb och det återuppståndna intresset för modellflyg det bästa som i den situationen kunde hända honom och hon var mån om att den Isacsonska villan alltid stod öppen för besök och klubbträffar med tillhörande traktering.

Det gamla handlaget med rakblad, fil och lim var snart tillbaka och det dröjde inte länge förrän hans namn toppade resultatlistorna lika ofta som Anders Håkansson, Lennart Hansson m.fl. av de gamla rävarna.

Vi hade då tillgång till ett stort trimningsfält, där Sigurd förstas också trimmade sina modeller, "Rimfaxe", "Västänvind", "Sunnanvind", "Lanzo Duplex" m.fl. Han gjorde aldrig mer än exakt det antal flygningar som behövdes för att veta var han hade sina modeller. För honom var de enbart tävlingsredskap och trots att han hade både en konstnärlig och en poetisk ådra kunde han inte förstå när någon av oss andra fick för oss att släppa iväg våra modeller enbart för att njuta av en perfekt flygbild i solnedgången!

Vårt intryck av personen Sigurd Isacson vid denna tid motsvarade den gängse bilden av honom som en kompromisslös tävlingsmänniska, vars agerande ibland

Foto: Sven Orre

ledde till en viss friktion. Detta ändrades sakta men säkert under de påföljande 15 åren.

Han fortsatte att tävlingsflyga och deltaga i våra aktiviteter, men driften att till varje pris vara främst verkade avta, varvid andra sidor av hans person blev mera synliga. Mest framträdande var nog en ödmjukhet inför andras åsikter, behov och kunnande, något som han inte precis varit känd för tidigare. Man kan bara beklaga att han så länge dolde detta drag, vilket kanske skulle kunna ha mildrat den sociala isolering han fick uppleva på senare år, då den intellektuella skärpan avtog och kroppens oundvikliga förfall gjorde honom mer beroende av omgivning och anhöriga.

Sin sista OT-tävling deltog Sigurd i 2008, men vännen Kurt försökte in i det sista att göra VT 2011 till Sigurds sista tävling. Med hjälp av Kurt skulle han flyga sin berömda "Sunnanvind" en sista gång, men strax före tävlingen backade han dock ur. Medveten om sina brister var han orolig för att inte klara av det och förklarade att han "ville sluta med flaggan i topp".

En vecka före sin bortgång deltog Sigurd i en festmåltid hos Åke Gustavsson tillsammans med några andra modellflygarfamiljer. Orken var inte densamma som tidigare, men besöket i Åkes imponerande hobbyrum livade upp honom och vid skålandet flödade de sigurdiska ordvitsarna som vanligt. Den gängliga gestalten var fortfarande rak som en fura och in i det sista bevarade han ett artigt gentlemannamanér, som idag tillhör en svunnen tid.

Sigurd Isacson slutade förvisso med flaggan i topp.
Sten P.

Friflyg skala på klassiska Gärdet

Johan Wallin ordnade 9/7 årets, som vi hoppas, Riksmästerskap i friflygande skala; Johan hade ännu inte fått klart om tävlingen sanktionerats. Näväl, vi förutsatte att så var och samlades på Tekniska Museet och bullade upp en samling modeller. Henrik Tisell, sonen Johan 3 år, och jag skötte bedömningen, som vi tyckte blev rätt så rättvis. Lars Tolkstam fick dagens högsta skalapoäng för sin FW 190-D, som man kunde tro tävlade i IPMS.

Under bedömningens gång kom Mats Johansson från MJD Models och visade en Bleriot och en Sopwith Pup, små och radiostyrda, mycket snygga! Efter lunch och prat drog vi ut på Gärdet i brännande sol. Vinden var i det närmsta nordlig och vred sig litet av och till och skulle öka. Därför sänktes maxtiden till 60 sek för att inte flyga in i skog och museibyggnader. Lars kämpade

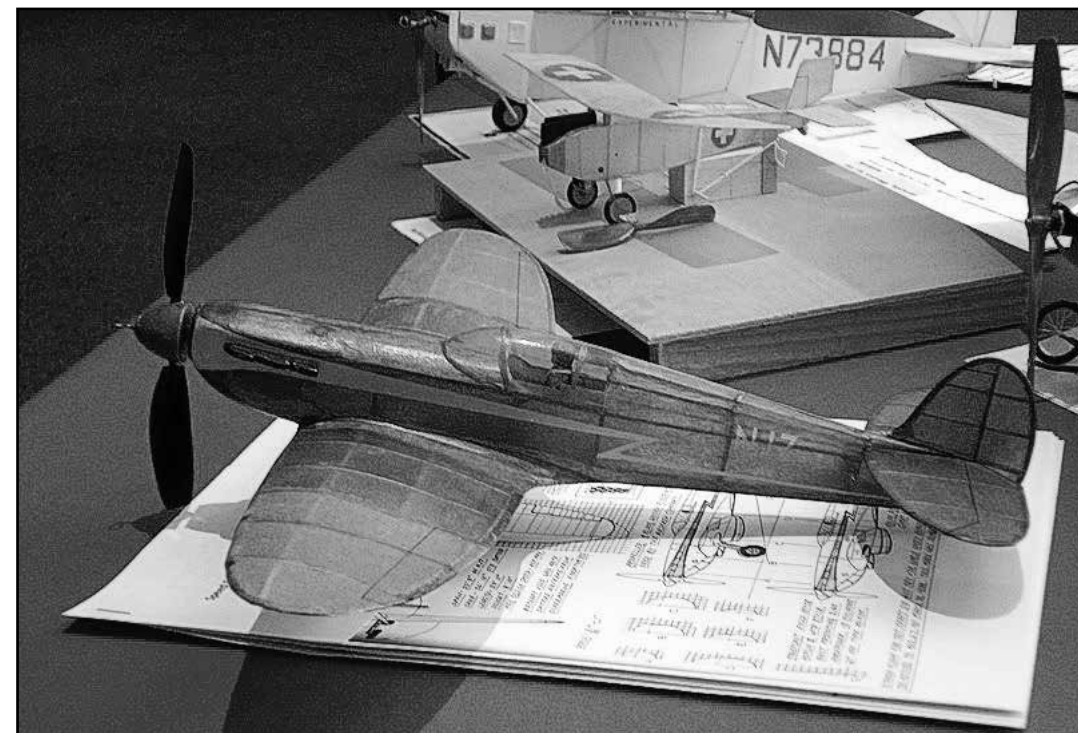
med FW:n som hittade på mycket dumt, medan Emil T:s Zero flög stadigt som en klippa. Andreas Lacey flög fint, termik är inte fel, den undvek jag. Vinden avtog, ett antal flygningar skedde i termik, bl.a. den Tisellska BA4B och Wallinska ASJA Viking 1. Vinden var för stark för de två Pistachio. Min nya, nästan oflugna CO2 Nieuport kunde efter litet övertalning visa att den kunde tänka sig att flyga, mer fräs i motorn behövs. Lars T:s lilla Cub flögs elegant av husse, iförd Pipetröja och d:o keps. Vid ½ 8 packade vi ner och drog oss till förtäring, där resultaten utdelades av magister Wallin, räknemässigt assisterad av Emil T. Emil vann förstas juniorgruppen, i seniora gummigruppen i tur och ordning: Wallin, Tisell, Sellman, Hartstein, Tolkstam. Som priser utdelades bl.a. ritningar till nya skapelser med krav att de uppvisas på nästa RM

RM friflygskala, gummimotor								
Plac.	Tävlande	Modell	1:a	2:a	3:e	2 bästa fl.	Skalapoäng (x 1,5)	Totalt
1	Johan Wallin	ASJA Viking	59	59	-	118	106,5	224,5
2	Henrik Tisell	Andreasson BA-4B	54	60	60	120	103,5	223,5
3	Anders Sellman	Lacey M10	52	50	49	102	102	204
4	Andrea Hartstein	Lacey M10	49	51	60	111	81	192
5	Lars Tolkstam	Piper Cub J3	41	52	-	93	64,5	157,5
6	Lars Tolkstam	FW 190 D	15	13	17	32	117	149
7	Emil Tolkstam (J)	Mitsubishi Zero	32	37	40	77	49,5	126,5
8	Anders Sellman	Speed Spitfire	-	-	-	0	99	99
9	Anders Sellman	Dornier Falke	-	-	-	0	43,5	43,5
10	Johan Wallin	Jodel D9	-	-	-	0	0	0

Vi tackar Tekniska Museet för all vänlig hjälp, arrangören och den åskådare, Roger (gammal segelflygare), som hjälpte till vid uppdragning och tidtagning! Jag tror han hade nästan lika roligt som vi.

Se i övrigt www.smos.info/
Anders Sellman

Anders Sellmans civilregistrerade "Speed-Spitfire"

Eter, Ricinolja,... och Sommarlov

Sedan stod man där i affären medan expediten med myndig uppsyn ömsom granskade en själv och ömsom papperslappen. I bästa fall, efter en pers som kändes som en evighet fick man ut de begärliga varorna och dagen var räddad. Precis denna känsla återupplevde jag nu i betydligt mognare ålder vid apoteksdisken. Jag fick noga redogöra för mina avsikter att använda eter till motor-bränsle, motorer till modellflygplan. Farmaceuten måste ha funnit mig trovärdig, efter en lång föreläsning om vådan av att hantera brandfarliga vätskor kunde jag så bege mig hemåt och börja blanda, men det var inte lika kul längre. Vissa saker var bättre förr!

Väl ute på fältet lärde sig Anna snabbt att hantera modellen. Senare invigdes

Vissa ord förknippas med dofter och dofter väcker minnen till liv. Några av mina tidiga somrar innehöll mycket av nämnda ingredienser, och fingrar som sargats av vassa nylonpropellrar.

För några år sedan drabbades jag av nostalgi-känslor och byggde en liten linkontrolltrainer vid namn "Scoot" (Model Aircraft nov. 1957 & Planbook no. 5 från Nexus 1995). Modellen som har en spännvidd på drygt 40 cm är helt i balsaflik och plywood och utrustades med min utomordentligt trevliga Mills 75 replika från Irvine. Motorn hade försetts med en "long-range fuel tank" för att gångtiden skulle bli lite längre.

också jämnåriga kompisarna Clara och Alexia i linstyrandet, de lärde sig lika snabbt, det är uppenbart att det skall krökas i tid...

Det visade sig att linor på 25 fot var precis rätt för den här modellen, med 30 fots linor gick det nätt och jämt att styra i absolut lugnt väder.

I skrivandes stund har vi flugit Scoot till och från otaliga gånger. Modellen har slagits sönder och limmats ihop många gånger, men flyger fortfarande bra.

Fortsättning på nästa sida

Modellen målades i klassiskt creme med röda markeringar. Min dotter Anna var då 12 år och gammal nog att invigas i linstyrandets ädla konst. Vi ordnade med linor, och mitt linkotroll-handtag letades fram.

Bränsle skulle blandas. Ricinolja och fotogen är inga problem att få tag på, men eter är ett kapitel för sig. Intet ont anande stegade jag fram till apoteksdisken och framförde mitt önskemål på en liter. Jag möttes av en blick som jag inte skådat sedan mycket unga år.

För mycket länge sedan brukade vi grabbar skaffa påsksmällare genom att först övertyga våra kära mammor att skriva en lapp där hon intygade att sonen minsann fick köpa påsksmällare.

Eter, ricinolja... andra sommaren

Mina egna, och dottern Annas äventyr med lin-kontrolltrainern Scoot har avhandlats i på föregående sida...

Nu var det dags för någonting "coolare", någonting som man kan göra looping med.

I ungdomen byggde jag stunttrainern Akrobat, efter att med räknesticka, kurvmallar och diverse tillhyggen först ha förstorat Hoh Fang Chiun's ritning som fanns i Teknik för Alla nr. 8 1961 (och Oldtimer nr. 1 2009). Jag tror att även Aeromodeller har gett ut Akrobat.

Kapitlet var inte avslutat, ungdomsäventyret bestod mest av kvaddar och misslyckanden, jag hade en del kvar att göra här. Sedan jag (med moderna hjälpmedel) hade skaffat en fullskalaritning sattes bygget igång.

Den här gången fick Akrobat en torsionsnäsa av balsa, och klädsel av plastfilm som ströks på med strykjärn. Rysligt - ja, men jag kände inte för att lacka siden och kvadda i nästa stund. Praktiska aspekter fick avgöra.

I nosen monterades min väl använda P. A. W. 149 BR. Ett par ställinor om fyrtio fot fixades till.

Modellen blev något framtung, och därmed mycket stabil. Den flög, men det blev inga loopar den dagen. Omtrimning och nya försök följde. Det var inte helt enkelt att få till en snygg loop. Runt, runt, wing-over, följt av nån slags ryggygning... och så terra firma från ansenlig höjd. Den uppbyggda balsakroppen gick rakt av, det var bara att åka hem och med resterna.

Det som först såg ut som ett totalhaveri visade sig vara ganska enkelt att laga och snart var Akrobat redo att flyga igen. Den här gången hade vi letat upp ett fält med rejält högt gräs. Det visade sig ha en positiv inverkan på de markkontakter som trots allt följde, men snart satt den där, Annas första looping! Stor glädje.

När sommarlovet till sist var slut hade Anna gjort många loopar.

Jag har en P.A.W.

tvåochenshalva också, och en gammal ritning på en något större stunt-trainer, "Aristokrat" från Dansk Modellflyve Industri, hm... skulle kunna bli riktigt bra tillsammans.

Hans Karlsson, hans.karlsson59@spray.se

OT-SM 2011 i Rinkaby

Vårt årliga OT-SM i SMOS's regi har länge räknats som Skandinaviens största modellflygtävling alla kategorier och med 186 anmälda modeller befästes den här ställningen även i år.

Arrangörernas tumme med vädergudarna var dock inte riktigt vad den brukar vara. Trots en bister väderprognos avstod visserligen få från att göra resan till Skåneland, men väl där valde en hel del att inte packa upp sina modeller.

Glädjande nog kunde vi än en gång räkna in deltagare från Danmark, Norge och Finland, vilka alla satte tydliga spår i resultatlistorna.

Östra Skåne låg under helgen i skiljelinjen mellan två olika vädersystem och ingen kunde riktigt förutsäga vilket väder som skulle råda på tävlingsplatsen. Med facit i hand kan man konstatera att förhållandena i stort blev bättre än befarat och oändligt mycket bättre än under de påföljande dagarna.

Något modellflygväder möttes vi knappast av på fredagen. Varm luft från sydost svepte in med 5-6 m/sek (senare 9 m/sek) och skapade dis och dimma över ostkusten. Mot alla odds gjordes en del starter, fastän modellerna ofta var utom synhåll efter 30 sekunder! Bäst verkade de små A-modellerna hantera blåsten; även om de kastades omkring i turbulensen så höll de sig uppe och kunde generera flygtider.

Några tappra F-flygare gjorde lama försök till flygning, men Göran Larsson stod för de enda flygtiderna i protokollet. Verkligen synd, då antalet anmälda F-modeller var större än någonsin.

Vindriktningen gjorde att även söndagens tävling påbörjades på fältets ostsida. Det såg först ut att bli en repris på fredagens förhållanden, men vinden mojnade snabbt och solen försökte bränna bort dimmolnen. Den lyckades bara momentant, men vinden förblev svag och det var t.o.m. stiltje en stund innan en förutsedd vindkantring inleddes vid lunchtid.

Aktiviteten på fältet var förstas intensiv och luftrummet fylldes med modeller. Riktig termik var det klen med, men i luften fanns ändå ett "flyt", som gjorde att antalet max-tider om 120 sekunder blev stort.

Även i klass F-Nostalg var fler modeller än någonsin anmälda, vilket tyvärr inte avspeglar sig i resultatlistan. De flesta kom till start, men trilsande motorer (bränsle?) och osäkra stigmönster skapade problem, som gallrade bort flera potenta maskiner. Efter omgruppering till fältets västsida fortsatte de goda flygförhållandena, även om molnen tätnade allt mer och enstaka regnstänk noterades. Då slutsignalen ljöd visade det sig att omflygningar skulle behövas i tre klasser för att kora vinnarna. Klass S:1 avgjordes först, där undertecknads modell hittade riktigt bra luft för en övertygande seger.

I F-klassen stod striden mellan Tor Bortne, Sven-Olov Borg och undertecknad.

Signe Wivardssons "Whipitquick" på väg upp i fredagsdimman... Foto Pär Lundqvist.

P.g.a. stall i glidet föll Tors modell först bort, medan de övriga två lätt klarade de tre minuterna. En andra omflygning med reducerad motortid gav "Hi-Flu" segern för andra året i rad och en inteckning i det nya vandringspris, som i sommar skänkts av Mario Gialanella från Italien.

Efter kvällens årsmöte, festmåltid och prisutdelning öppnades himlens portar och åtskilliga mm regn föll under natten.

Söndagen bjöd dock på sol och svala västanvindar, som tyvärr blev för mycket för flera av S-modellerna, som mer eller mindre graciöst fällde sina vingar i starten. En av dem som lyckades bra var Per Nilsson, som (till egen förvåning) avgick med seger i både S:nt och S:3!

Wakefieldmodellerna var de som hade minst bekymmer med den stadigt ökande vinden, som pendlade mellan 5 och 9 m/sek. Tack vare handstart överlevde samtliga modeller och 2 minuters maxtid var exakt vad fältet räckte till för denna dag. Storslam i den här kategorin blev det för Åke Gustavsson, som både hann flyga sin "Landegren Wake" och "Blomgren 51" mellan plikterna som tävlingsledare. Verkligen en prestation!

En mycket decimerad skara entusiaster hyllade dagens medaljörer och tackade arrangörerna för ännu ett väl genomfört SM.

Sten P.

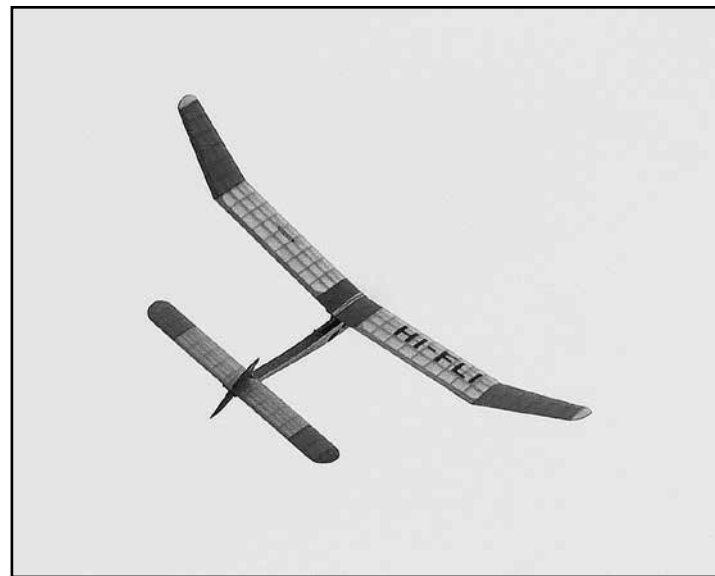
Resultat finns på sidorna 20-21.

Freddy Dahlstrand flög "Laban" i klass C.

Göran Dacke provflög sin "Zipper" med original-Elfin i nosen.

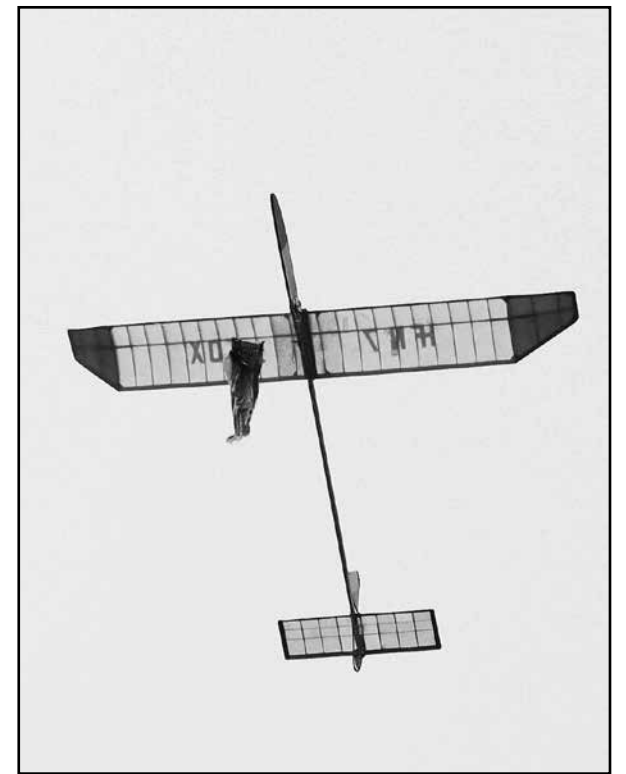
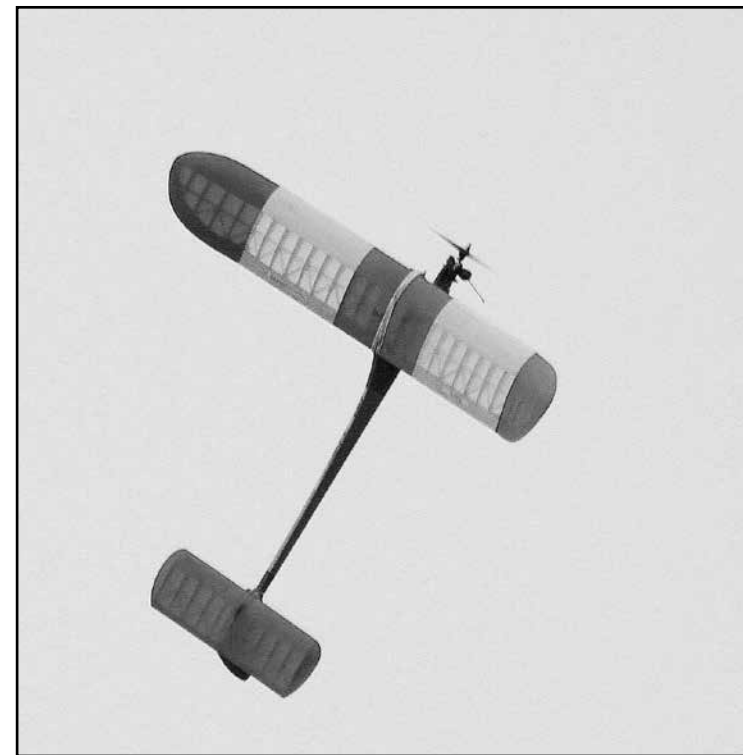
Ingmar Knifs vackra "Miss Decoy.D" råkade ut för timer-miss och försvann.

Stens "Hi-Fli" på väg mot seger i fly-off.

Inge Sundstedt med egna A:2a "Ester" väntar förgäves på avtagande vind.

Bildtexter medurs från ovan:
Göran Larssons "GL.F-Int" var svårtyglad i klass F-Nostalgi.

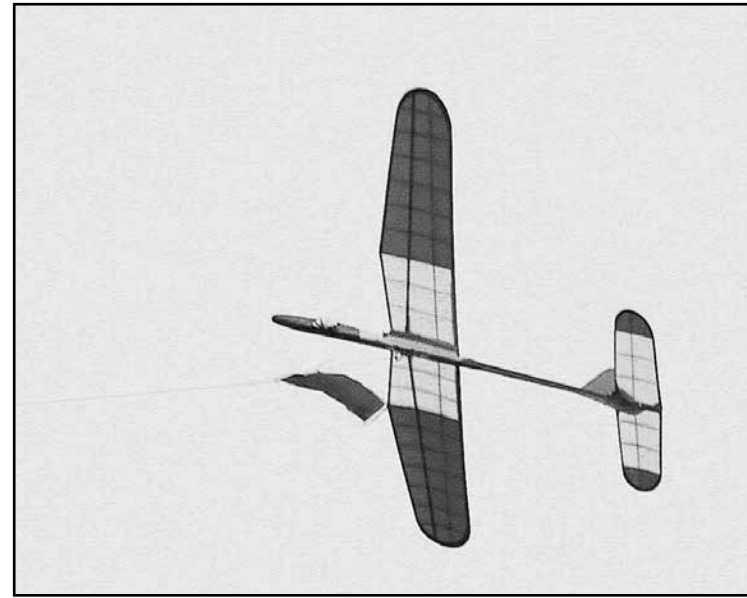
Hans Nielsens smäckra A:1a "KFN-7 Fox" var ny för oss.

Göran Dackes potenta "Hothead" passade än en gång på att försvinna i det skånska landskapet.

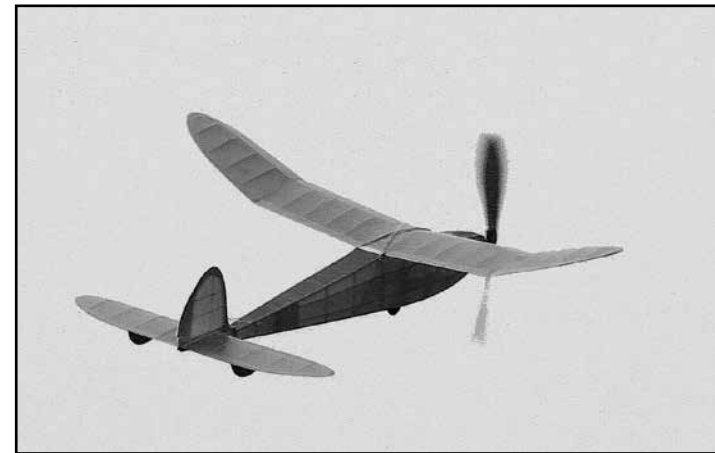
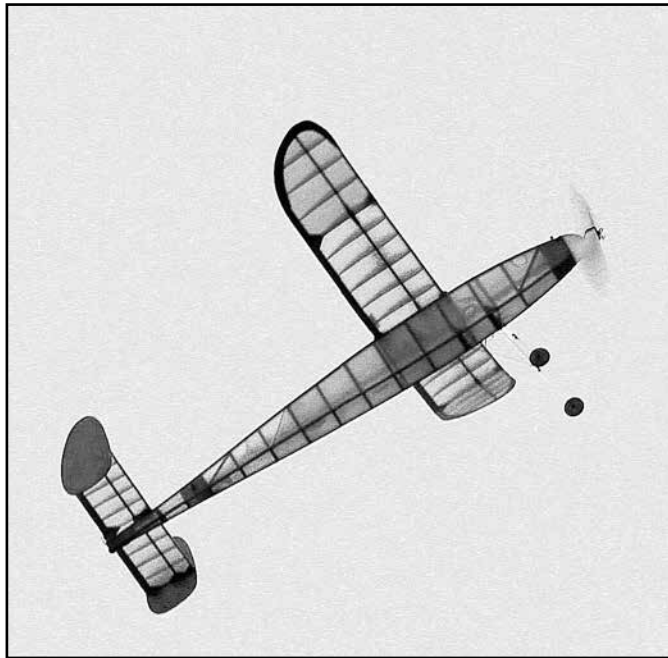
Sven-Olov Borgs dotter assisterade till en silverplacering i klass F-Nostalgi.

Sven Landerviks "Laruska" på linan.

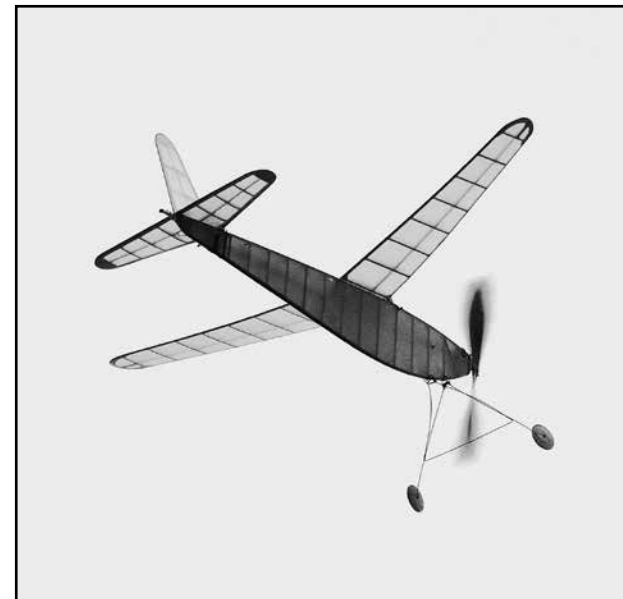
Till vänster Jan Ljunges "Sappo" i fly-off på väg mot en silverplacering och här ovan Göran Larssons "Idocaramba" i klass S:1 med unik vingplanform.

Till vänster är Gunnar Wivardssons "Amigos" på väg upp. och till höger därom ser vi Georg Törnqvists formsköna "Dyna-Moe" som tävlade i klass C.

Göran Larssons "HA-50 Cyclone" var den enda F-modellen, som trotsade fredagsblåsten!

Under, Lars Tolkstams "Kungsörnen" gör fortfarande bra ifrån sig i Klass B.

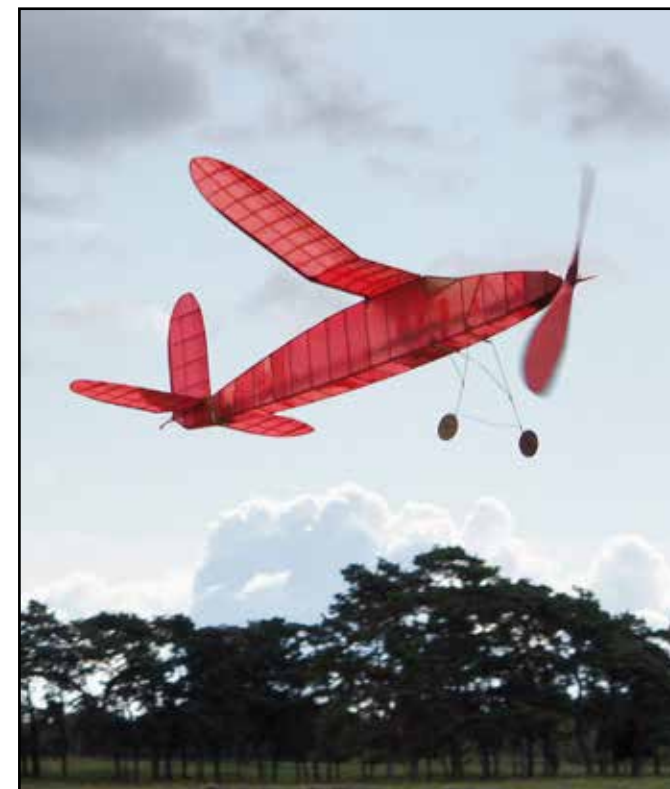
Bildtexter medurs från höger:
I klass S:3 flög Göran Larsson sin "Meteor 20" till en andraplats.

Kurt Strömdahl flög en av två deltagande "Korda C-37" i klass C.

Glad red. med segrande S:1'an "Kalle Glader".

Ginger Sjöbergs segerrika "Lanzo Duplex" fick i år nöja sig med en bronsplacering.

Söndagens vackraste flygbild, Hans Nielsens "Holger Danske" i klass S:3.

RINKABY 3 juli 2011 – 60-årsjubileum för Swedish Glider Cup som FAI-klass

Tre medaljörer på samma bild, från vänster Ove Nesdam, Freddy Dahlstrand och Sten Agner. Foto: Sten Agner.

Under lördagskvällen förekom störtskurar i Åhus, vilka dock inte kunde mäta sig med de otroliga skyfall som drabbade Köpenhamn -150 mm på någon timme! Totalkaos, bland annat helt avstängda vägar till Kastrup. Detta hade dock inte hindrat våra danska vänner att infinna sig till "invägningen" vid Rinkabyfältet på söndag morgon, då vi kunde konstatera att tävlingsledare Åke hade fortsatt tur med vädret. Varierande molnighet och vindstyrka 3-5 m/sek, alltså perfekt för Sint eller Nordic A2 – stadfäst av FAI 1951.

Senare ankom även Henry Bjønness från Norge. Därremot hade de dåliga väderutsikterna tydligen skrämt flera kända svenska A2-kämpar till att stanna hemma. Rimligtvis borde vi kunnat få samma ståtliga startfält som vid 2010 års tävling. Tack vare inte minst Lasse Larssons insatser vet vi ju att det finns gott om Sintor i vårt land just nu.

Eftersom man höll på att förbereda världens största scoutläger på fältet – 39,000 deltagare från hela världen - var vi hänvisade till östra delen, men det stämde dessbättre bra med vindriktningen för oss modellflygare. Det innebar emellanåt vissa startproblem på grund av kraftig turbulens som vinden dragit på sig vid passage över skogen.

Eftersom jag själv tävlade, blir detta lilla referat en redogörelse ur mitt högst personliga perspektiv.

Tävlingen avlöpte friktionsfritt och utan periodindelning, en välsignelse för dem som inte längre har så mycket spring i benen. Organisationen var som vanligt god och Anita skötte sekretariatet med briljans, vilket inte hindrade henne från att vid behov också rycka in som tidtagare. Tack Anita!

Efter första perioden kunde konstateras att fyra tävlande hade maxat: Freddy Dahlstrand med Viking, Hans Frederik Nielsen med KR56, Kurt Sandberg

med KS46, samt undertecknad med AH20 Cumulus. Min max var inte särskilt välförtjänt – turbulens och skiftad vindriktning medförde urkoppling på låg höjd, men Fru Termik var välvillig och lyfte iväg kärnan till sluttiden 2.30.34 (sic)! Noterades ett olycksfall, Frede Juhls smäckra JAL 52 bröt vingen. Kan man klaga hos Jens Arne Lauridsen?

I andra perioden klockades endast tre maxar, Steen Agner och Ove Nesdam, båda med Pierri 69, samt Freddie Dahlstrand, denna gång dock med vackra Carioca.

Anmärkningsvärt många som flugit hyfsat i första start fick nu istället stifta bekantskap med Gubben Termik som vaknat sent och på dåligt humör. Han kom dragandes med en påse lömska fallvindar. Själv gjorde jag en drömstart med "nordisk startteknik, 102,5 meter" (för att citera Löwens reportage från Trollhättan 1950) Gubben Termik ansåg uppenbarligen att jag fått mer än jag förtjänade i första start, så nu blev det expresshiss nedåt istället.

Kurt Sandbergs ursäkra KS46 fick startproblem som jag aldrig tidigare sett med den modellen. Alltjämt ett mysterium vad som hände. Och fjolårssegraren Hans Fredrik Niensens AH20 Cumulus tyckte tydligen att det kunde räcka med den segern. Kanske var den jalu för att HFN ägnade mer uppmärksamhet åt den sköna KS46...

Ställningen efter start 2 var nu följande: Steen Agner 286, Ove Nesdam 281, Freddy Dahlstrand 250, Per Nilsson 241, Kurt Strömdahl 237.

Tänk om jag kunde få en max till så kunde det kanske bli i en medaljplats?

Alltså kunde tredje perioden bli avgörande. Så blev det dock ej. Inte mindre än åtta maxar flögs i sista pe-

Per Nilsson instruerar sin "AH-20" med hjälp av Kurt Sandberg.

rioden, varav bland annat de tre främsta i listan ovan befäste sin ställning.

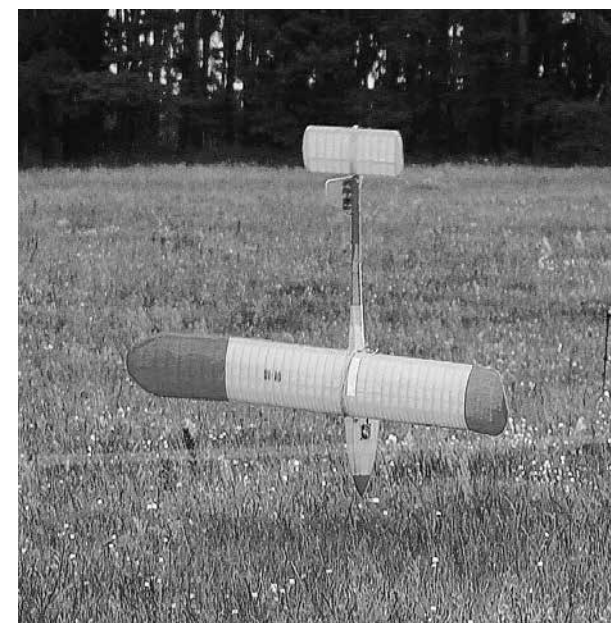
Själv gjorde jag ännu en snygg start, men tydligen hade min Cumulus blivit skrämmd av gubben Termik, ty den vägrade helt koppla loss i den blåsa jag kände att Fru Termik hade redo för mig. Så småningom lossnade det, men då var gubben där igen...

Extra roligt var det att se Martin Larssons max i sista start, liksom Kurt Strömdahls, båda med välbyggda Vikingar. Martin är några årtionden yngre än vi övriga och det exemplet på återväxt gläder ett gammalt Oldtimerhjärta.

Kurt Strömdahls insatser (även på lördagen med Lanzo Duplex) imponerar, särskilt med tanke på att han först på äldre dagar börjat med friflyg. Och hans hustru är en god supporter, som även visade sig vara bra tidtagare.

När det hela var över, stod Steen Agner som segrare. Han var extra lycklig över att han i år segrade, sedan han förra året blivit slagen av HFN med några futtiga sekunder. Nu fick han dessutom det nya vackra vandringspriset, en Åke Gustavssonmålning av Bernfests modell från 1950. Den tavlan skulle jag vilja ha på väggen!

Eftersom Ove Nesdam blev tvåa, fick vi även i år se en dansk dubbelseger. Och båda flög de Börge Hansens konstruktion Pierri 69. (Ove Nesdams hustru berättade även för mig att Ove hade vunnit Per Weishaupts pris till årets längsta

Närbild på Hans Niensens "AH-20".

Full aktivitet (?) i danska depån...

Till vänster ovan Ove Nesdam punktlandning med sin andra "Pierri".

flygning. Jag kan gott förstå att han skattar det priset extra högt.)

Fritz Neuman (Fidusias konstruktör) kom också på besök. Jag försökte övertala honom att flyga med sin FN23 (26?) men han vägrade. Men då hade det kanske blivit dansk trippelseger...

En tröst för oss västsvenskar var i alla fall Freddy Dahlstrands välförtjänta tredjeplats.

Vi tar av oss hatten för dessa duktiga danskar, seger i både Wake och Glider!

Per Nilsson

GLIDER / WAKEFIELD 60 ÅR

Medurs från ovan, Hans Niensens formköna "KR-56" debuterade här i ett större sammanhang (se OT 2/2003!).

Martin Larsson kom på en 5:e-plats med sin version av "Viking".

Fyra "Vikingar" deltog; här Tycho Anderssons.

Frede Juhl släpper Ove Nesdams "Pierri" nr 2.

Kurt Sandbergs "KS-46" släpps av Per Nilsson.

Överst till vänster Åke Gustavssons "Blomgren-51" siktar mot skogsbrynet.

Överst till höger en trimstart med Martti Bogdanoffs "Nilborn-51".

Till vänster demonstrerar Mario Gialinellas en perfekt start med sin "Ellilä 1950".

Tre Wakefield-vinnande modeller fångade på en bild.

Till vänster "Ellilä 1950" (Mario Gialinella).

I mitten "Stark-51" (Karl-Erik Widell, flankerad av Sune Stark).

Till höger "Blomgren 51-52" (Åke Gustavsson).

WAKEFIELD 60 ÅR

Dagens vinnare, Karl-Erik Widell med "Stark-51" och dess konstruktör, Sune Stark

Det är i år 60 år sedan de första officiella världsmästerskapen i modellflyg avhölls. SMOS inbjöd "hela världen" att komma till Sverige för att fira detta.

Det blev internationellt deltagande. I Wakefieldklassen kom deltagare från Norge, Danmark och Italien och Sverige förstås!

Dessutom hände sig så att det var nästan på dagen 100 år sedan den absolut första Wakefieldtävlingen hölls och det blev ju en extra bonus! *).

Huvudman för arrangemangen var Åke Gustavsson, som med hustru Anita såg till att alla praktiska åtgärder vidtagits. Där fanns sekretariat, ett speciellt startbord och en ännu mer speciell prissamling!

Det Åke var mest orolig för var vädersituationen. Lågtryck med regnskurar lurade i Skånes kanter. Med ett djärvt beslut sa Åke: "Det blir tävling!"

Sedan Åke rekognoserat tävlingsplatsen och vindförhållandena drog bilkaravanen med tävlande och supportrar ut till östra delen av fältet.

En alldeles speciell auktoritet inom området kom. Det var segraren i Wakefield-tävlingen 1951 – Sune Stark. Som ni såg i förra numret av "Oldtimer" beskrev han i detalj hur det gick till då han vann det absolut första världsmästerskapet i modell-flygning. KSAK:s 1:e instruktör i modellflyg, G.H.Derantz påverkade de styrande i FAI – med säte i Paris, så de till slut beslöt

att göra tävlingen till ett officiellt världsmästerskap. Den första Wakefieldtävlingen hölls ju 1911, så det var ju på tiden!

Ännu vid 92 års ålder är Sune intresserad och vital! I hans källarförråd finns flera flygbara modeller. Han ville gärna vara med om denna jubileumstävling. Sune höll också invigningstalet och öppnade tävlingen! En bra tävlingsmodell och tur ska man ha för att vinna, var hans recept för framgång!

Väderförhållandena var alldeles utmärkta! Vinden var svag från öster, solen sken och termikförhållandena var goda, med lika sjunk! SMHI och "yr.no" gav hotfulla prognoser. Och visst var det oväder i Skåne, men inte på Österlen! Vi fick ju senare på dagen veta att Köpenhamn hade drabbats av översvämningar!

De tävlande satte upp sina vindskydd och monterade modellerna. Ett ivrigt trimmande och kollande av flygplanen tog sin början. Efter dryga timman gjordes de första tävlingsstarterna. Det fanns termik, men även sjunkområden. De som fick upp sina plan i termiken fick räkna med en lång promenad! Ett bra recept för att kunna få tillbaka sin modell är att ha med hustrun som hämtare!

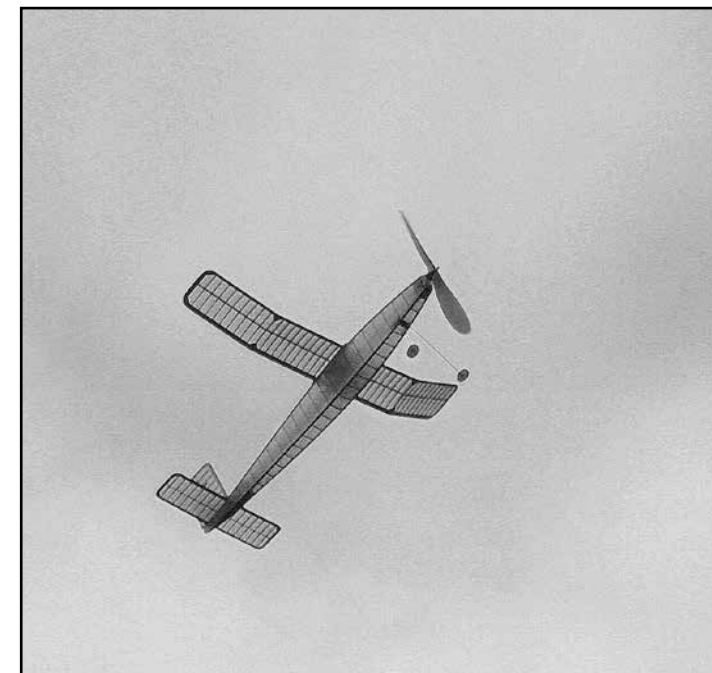
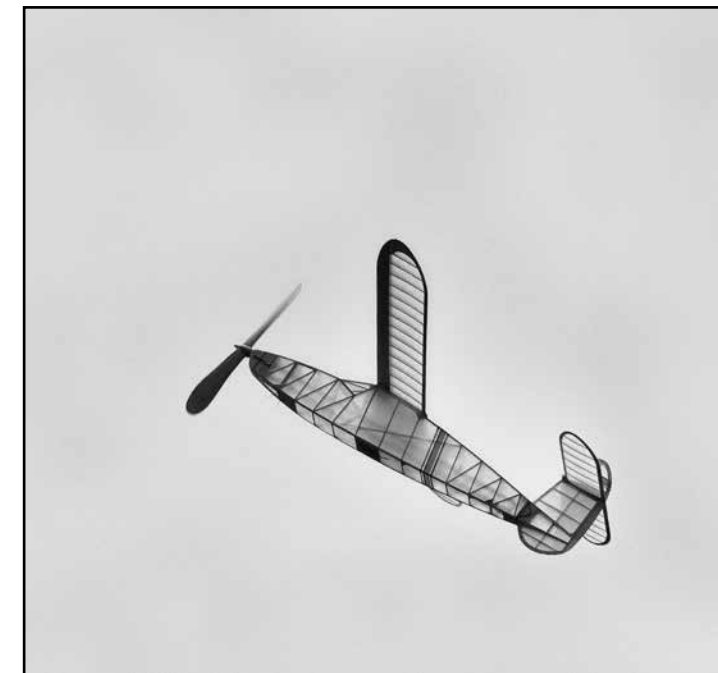
Lars Ljungberg och Holger Sundberg kan intyga! Jag har själv prövat metoden med gott resultat! Lennart Flodström brukar ofta ha Louise till hjälp, men denna gång fick hon inte chansen att ge sig ut på fältet.

Det blev mest depåarbete med gummimotordragning! När sen en lödning på propelleraxeln till "Landegren Wake" gav upp måste "Flodair" ge upp!

Fortsättning sidan 28.

Till höger Fyra formsköna Wakefieldmodeller i sitt rätta element; Mario Gialinellas "Ellilä 1949", Holger Sundbergs "SF-42", Karl-Erik Widells "Stark-51" och Åke Gustavssons "Landegren".

Här under övar Lars Ljungbergs Wakefieldmodell låganfall..

OLDTIMER-SM I SKALAFLYG 2011

Årets SM väder var blåsigt, fuktigt och grått. Skalaflygningen flyttades därför till lördagen, vilket gav Tycho Andersson och mig möjlighet att skalabedöma i lugn och ro på fredag kväll. 12 modeller kom till bedömning, den 13:e hade bränt upp sin motor. Skalamässigt outstanding var Sten Perssons B.A. Swallow och Lars Tolkstams Focke-Wulf 190-D11. Lördagens flygväder var bättre, en vindkantring gav oss en timme stilla luft. Först ut var Andrea Hartstein vars peanut-Lacey flög länge och långt. Andrea fortsatte i samma stil och blev därmed vinnare i gummiklassen.

Ingemar Knifs superlätta Fokker F-2.

Sten Perssons Desoutter Monoplane med Mills-diesel.

Under till vänster en närbild på Stens B.A. Swallow och till höger därom Lars Tolkstams Focke-Wulf FW-190D i mycket realistisk krigsmålning.

Desoutter och Hawker Hunter, de två första har jag sett flyga majestätiskt i stora cirklar.

Kvällens Concours d'Elegance vanns av Lars T:s Piper, modellen med 9 liv, som dessutom var nära att glömmas bort på fältet. En i sammanhanget ny modell, Nils Perssons Taylorcraft B 12 från Comets byggsats, diskuterades efteråt av experterna, gummimotor eller el-motor, man tyckte att Nils skulle försöka med gummimotor.

Trots vädret var det en trevlig och lyckad tävling, väl mött nästa år!

Anders Sellman

Här vid sidan två segrarmodeller, överst Andrea Hartsteins Lacey och därunder Thomas Johanssons trofasta "Thulin-jagare".

Den Tolkstamska Pipern flög som vanligt bra men inte spektakulärt, två motorsprängningar överlevde den också. FW 190 var till en början svårflörtad men efter ett tag flög den realistiskt. Emil Tolkstams Zero är ingen skönhet men flög stabilt och bra i Emils händer. Min egen Lacey flög snyggt men inte länge. Ingemar Knifs snygga Fokker F2 uppskattade inte blåsten men när den är väl intrimmad blir den en farlig konkurrent.

I klass II dammade Thomas Johanssons K-jagare i backen (som en del av originalen), den ska dock repareras, det räckte i alla fall till vinst i klassen. Ingvar Nilssons lilla söta Mig I-270 flög med raketmotor, snyggt och realistiskt förutom att den envisades med att loopa ner i marken med en massa rökutveckling, litet mer trimning kanske? Vind och tidsbrist hindrade Sten P. att flyga sina Swallow,

Namn	Modell	Skalap.	Flygp.	Totalp.	Plats
Andrea Hartstein	Lacey M10	96	163	259	1
Lars Tolkstam	Piper Cub	126	116	242	2
Lars Tolkstam	FW 190-D-11	156	71	227	3
Anders Sellman	Lacey M10	124	98	222	4
Emil Tolkstam	Mitsubishi Zero	88	96	184	5
Ingemar Knif	Fokker F-2	122	5	127	6
Klass II					
Thomas Johansson	Thulin K	126	34	160	1
Ingvar Nilsson	Mig I-270	112	26	138	2
Sten Persson	BA Swallow	164	-		
Sten Persson	Desoutter	140			
Sten Persson	Hawker Hunter	130	-		

Stens B.A. Swallow med en inverterad Pfeffer 0,6 cc diesel under huven.

RESULTATLISTA SM-RINKABY 2011

Klass A						
1	Lars Tolkstam	The Chad	69	116	120	305
2	Ingmar Knif (F)	Cabinaire	120	113	41	274
3	Anders Sjöberg	FIB	95	100	78	273
4	Lars Karlsson	Trim II	70	65	32	167
5	Gunnar Wivardsson	Chad	60	52	47	159
6	Andrea Hartstein	Tummeliten	39	65	51	155
7	Thomas Johansson	Whipit Quick	47	58	39	144
8	Ole Torgersen (N)	Trim II	20	52	44	116
9	Hildur Lundhaug (N)	Whipit Quick	38	28	44	110
10	Tor Bortne (N)	Trim II	8	36	48	92
11	Signe Wivardsson	Whipit Quick	35	38	-	73
12	Ingvar L Nilsson	Tummeliten	22	26	23	71
13	Kurt Strömdahl	Whipit Quick	34	-	-	34
14	Anders Sellman	Trim II	22	10	-	32
15	Gunnar Wivardsson	Victory Stick	21	3	5	29
16	Kent Josefsson	Trim II	25	-	-	25
17	Kent Josefsson	FIB,	7	-	-	7

Anmälda/ ej start: Martti Bogdanoff Trim II, Ingvar L Nilsson FIB, Ingvar L Nilsson Whipit Quick, Ingvar L Nilsson Sunbug, Georg Törnkvist FIB, Björn Källman Trim II.

Klass A:2						
1	Lars Larsson	Hirschel	120	120	52	292
2	Göran Larsson	Nordic	91	48	-	139
3	Per Qvarnström	Stratos	-	108	-	108
4	Inge Sundstedt	Ester W	57	44	-	101

Anmälda/ ej start: Tycho Andersson Stratos, Sven Landervik Stratos, Bo Modeér Agathe, Hans F Nielsen(DK) HFN Lucky, Per Nilsson Cumulus, Sven Oluf Olstad(N) Hirschel, Rune Tedenryd Spinne, Lars Karlsson Falken.

Klass F Klassisk						
1	Göran Larsson	HA-50 Cyklone	47	120	120	287

Anmälda/ ej start: Göran Dacke Zipper, Sören Edström Huloc, Lars Erik Fridström Slicker, Kjell Lindqvist Slicker, Kjell Lindqvist Slicker mite, Sten Persson SE-52, Per Qvarnström Dixie, Gunnar Ågren HU-10c.

Klass B						
1	Birgit Törnkvist	Flying Aces Moth	91	120	92	303
2	Tor Bortne(N)	Cabin	103	95	99	297
3	Andrea Hartstein	Tern	78	76	119	273
4	Ole Torgersen(N)	Cabin	79	68	120	267
5	Lars Tolkstam	Kungsörnen	73	109	79	261
6	Thure Josefsson	Västänvind	74	78	86	238
7	Kurt Strömdahl	Clipper I	80	76	79	235
8	Kent Josefsson	Tern	78	86	68	232
9	Thure Josefsson	Tern	67	71	65	203
10	Thure Josefsson	Tip-Top VI	65	65	71	201
11	Holger Sundberg	Flying Aces Moth	70	66	47	183
12	Holger Sundberg	Landegren Krax	120	50	-	170
13	Stig Hellqvist	Tern	59	54	46	159
14	Gunnar Wivardsson	Thermal Bagger	46	50	53	149

15	Anders Sellman	Flying Aces Moth	48	45	38	131
16	Signe Wivardsson	Trumfe	25	30	37	92
17	Georg Törnkvist	The Link	89	-	-	89
18	Ginger Sjöberg	Termik III	88	-	-	88
19	Ingmar Knif(F)	Cabin	46	28	-	74

Anmälda/ ej start: Ronald Borg Bazooka, Tor Bortne(N) Toto, Åke Gustavsson Landegren Krax, Lars Karlsson Achilles, Thomas Johansson High Climber, Björn Källman Tern, Ingvar L Nilsson The Arup, Anders Sjöberg Landegren Krax, Gunnar Wivardsson Miss Production.

Klass C							
1	Anders Sjöberg	Landegren Spec.	120	120	120	360	180=540
2	Lars Ljungberg	Löwens G:1	120	120	120	360	138=498
3	Ole Torgersen(N)	E.E.O.-7	120	120	120	360	137=497
4	Sten Persson	Prim	113	120	120	353	
5	Kurt Strömdahl	Korda C-37	120	111	120	351	
6	Ole Torgersen(N)	Senator	100	120	118	338	
7	Kurt Strömdahl	Laban	97	120	120	337	
8	Åke Gustavsson	Korda C-37	120	103	103	326	
9	Georg Törnkvist	Dyna-Moe	111	107	93	311	
10	Lars Karlsson	Senator	85	82	120	287	
11	Kent Josefsson	Jabberwock	39	78	74	197	
12	Gunnar Wivardsson	Amigos	72	74	43	189	
13	Freddy Dahlstrand	Laban	58	65	56	179	
14	Bengt Höglund	Löwens G:1	63	65	46	174	
15	Freddy Dahlstrand	Amigos	62	60	40	162	
16	Björn Källman	Hugin	29	51	46	126	
17	Thorvald Christensen	Convertible	95	-	-	95	

Anmälda/ ej start: Martti Bogdanoff Hugin, Gunnar Stedt Flip-Flop.

Klass F-Nostalgi								
1	Sten Persson	Hi-Fli	120	120	120	360	180	121=661
2	Sven Olov Borg	Heatwave	120	120	120	360	180	76=616
3	Tor Bortne(N)	Trumfe	120	120	120	360	95	=455
4	Göran Larsson	GL.F-Int	92	120	120	332		

Anmälda/ ej start: Sven Olov Borg Calypso-Major, Tor Bortne(N) Starfire, Göran Dacke Hothead, Göran Dacke Zero, Göran Dacke East-Wind, Lars Erik Fridström East-Wind, Ingvar L Nilsson Tempo, Gunnar Stedt Nimbrod, Gunnar Ågren Calypso Major.

Klass A:1						
1	Tycho Andersson	Cikada	85	95	108	288
2	Hans F Nielsen (DK)	HFN-7 Fox	86	58	74	218
3	Lars Larsson	Tempo	95	62	56	213
4	Sven Landervik	Cikada	55	100	50	205
5	Frede Juhl (DK)	Qivitas	38	120	46	204
6	Andrea Hartstein	Cikada	39	83	76	198
7	Per Nilsson	Gladan	28	67	72	167
8	Lars Karlsson	Cikada	39	89	19	147
9	Ingvar L Nilsson	Gladan	38	-	-	38
10	Ingvar L Nilsson	Kid	-	-	-	-

Anmälda/ ej start: Ingvar L Nilsson Tempo, Svein Oluf Olstad (N) Cikada, Rune Tedenryd Cikada.

Klass S:1							
1	Sten Persson	Kalle Glader	120	120	120	360	180=540
2	Jan Ljunge	Sappo	120	120	120	360	134=494
3	Rune Tedenryd	Laruska	107	120	120	347	
4	Göran Larsson	Idocaramba	120	91	120	331	
5	Sven Landervik	Laruska	96	115	85	296	
6	Kurt Sandberg	HW-44	120	54	120	294	
7	Kjell Lindqvist	Örmungen	120	77	79	276	
8	Hasse Bengtsson	Örmungen	120	30	120	270	
9	Per Nilsson	Fidusia	120	83	59	262	
10	Lars Larsson	Sappo	70	91	91	252	
11	Inge Sundstedt	Tempo 1	45	64	120	229	
12	Fritz Neumann (DK)	Fidusia	56	6	-	62	
13	Ingmar Knif (F)	Hector	6	-	-	6	

Anmälda/ ej start: Tycho Andersson Laruska, Andrea Hartstein Doofa, Ingmar Knif Idocaramba, Kurt Sandberg HW-43.

Klass D						
1	Åke Gustavsson	Landegren Wake	120	110	92	322
2	Anders Sjöberg	Landegren Wake	112	42	120	274
3	Ginger Sjöberg	Lanzo Duplex	75	76	-	151
4	Holger Sundberg	SF-42	101	-	-	101

Anmälda/ ej start: Martti Bogdanoff Tusse, Martti Bogdanoff Jatzy, Jan Erik Andersson Gordon Light, Jan Erik Andersson E.Fillon, Thure Josefsson Lanzo Duplex, Thure Josefsson F-37, Lars Ljungberg Wake 50, Kurt Strömdahl Lanzo Duplex, Gunnar Wivardsson Blacklock.

Klass G:int						
1	Åke Gustavsson	Blomgren 51	120	120	120	360
2	Karl Erik Widell	Prometheus 7	120	120	104	344
3	Kurt Strömdahl	S.Knöös AKM	120	71	120	311
4	Thomas Johansson	Tippsi	120	84	91	295

Anmälda/ ej start: Martti Bogdanoff Nilborn 52, Åke Gustavsson Blomgren 54, Einar Håkansson Sune Stark 51, Ingvar L Nilsson Tempo 50, Karl Erik Widell Sune Stark 51.

Klass S:2						
1	Sven Rågvall	KS-46	120	60	21	201
2	Kurt Sandberg	KS-46	49	56	-	105

Anmälda/ ej start: Ronald Borg Uppåt, Sven Olov Borg Skyway, Ingmar Knif (F) Miss Decoy.D.

Klass S:3						
1	Per Nilsson	Draken	58	65	107	230
2	Göran Larsson	Meteor 20	35	40	102	177
3	Hans F Nielsen (DK)	Holger Danske	49	75	33	157
4	Sven Rågvall	Meteor 20	25	61	53	139

Anmälda/ ej start: Freddy Dahlstrand Carioca, Frede Juhl (DK) Ölhunden, Göran Larsson Urubu, Rune Tedenryd Meteor 20.

Klass S:int						
1	Per Nilsson	AH20 Comulus	120	120	60	300
2	Tor Bortne (N)	Albatross	68	114	108	290
3	Ole Torgersen (N)	Blue-Gull	39	115	61	215
4	Sven Landervik	AKM Stratos III	23	120	71	214
5	Sven Rågvall	Aurikel	49	111	37	197
6	Andrea Hartstein	Viking	83	39	68	190
7	Lars Olofsson	Viking	120	-	-	120
8	Sten Persson	Mjölner	72	28	-	100
9	Inge Sundstedt	Viking	39	-	-	39
10	Göran Larsson	Urubu	5	-	-	5

Anmälda/ ej start: Ronald Borg Bora Gunic, Freddy Dahlstrand Viking, Lars Larsson Bernfest 51, Pär Lundqvist Odeman, Bo Modeér Viking, Hans F Nielsen (DK) HFN-10 Max, Gunnar Ågren Viking, Svein Oluf Olstad(N) Bernfest, Kurt Strömdahl Viking.

TRUEDSSONPOKALEN						
1	Andrea Hartstein	Tern	120	120	120	360
2	Kurt Strömdahl	Clipper I	120	120	120	360
3	Kent Josefsson	Tern	120	120	109	349
4	Kurt Strömdahl	Laban	97	120	120	337
5	Thure Josefsson	Tern	107	114	104	325
6	Stig Hellqvist	Tern	94	86	74	254
7	Freddy Dahlstrand	Laban	64	72	62	198
8	Björn Källman	Hugin	29	41	46	126

Karl-Erik Widell med sin framgångsrika G:int-modell "Prometheus 7".

En nostalgisk återblick till tidigt 50-tal

Med åren sägs det att man blir mer och mer nostalgisk. Jag är säker på att det stämmer. Efter det att min ungdomskamrat och modellflygkompis Olle Sandahl gick bort 2007, har jag ofta tänkt tillbaka till de lyckliga åren i början på 1950 talet när vi, några ungdomar i Nynäshamn byggde linkontroll och friflygmodeller i källaren till då nybyggda Svandammsskolan.

I Nynäshamn med omnejd är det dåligt med åkrar och fält som är stora nog för att starta en friflygmodell med full linlängd. Ofta blev det att vi trimmade med att kasta modellerna utför en sluttande åker. Vintertid kunde vi däremot flyga ute på isbelagda sjöar och havsvikar. Speciellt på vårvintern när solen sken kunde vi hitta bra termik.

Vi flög ofta med linkontrollmodeller på en inäga bakom Rumbas idrottsplats där nu bostadsområdet Backlura ligger. Linkontroll var nog den modellflyggren som då var mest förekommande bland modellflygintresserade ungdomar i Nynäshamn. Men, det hände ganska

ofta att vi tog våra friflygmodeller och åkte på ett lastbilsflak under en presenning (en av killarnas farsa var åkare och ställde upp med lastbil) bakom kom Olle åkande på sin 125 kubikare med en låda modeller på bönpallen in till Skarpnäcks flygfält och Gärdet för att delta vid de tävlingar som arrangerades där.

Vi deltog oftast i klassen S1 utom Olle som var fem år äldre och mer erfaren han startade oftast i Sint. De modeller som vi byggde och flög med var framförallt Gladan och Laruska.

Olle byggde alltid egna konstruktioner som var mycket välbyggda och med egen design och mycket nytänkande.

Olle blev så småningom deltagare i landslaget vid både NM, EM, och VM. År 1956 hade jag, inspirerad av Olle konstruerat en egen Sint modell med avsikt att delta vid SM i Uppsala. Med tanke på att modellen i stort var otrimmad tycker jag att resultatet blev hyfsat. 1957 blev det Värnplikten och Olle flyttade till Malmö för Ingenjörstudier.

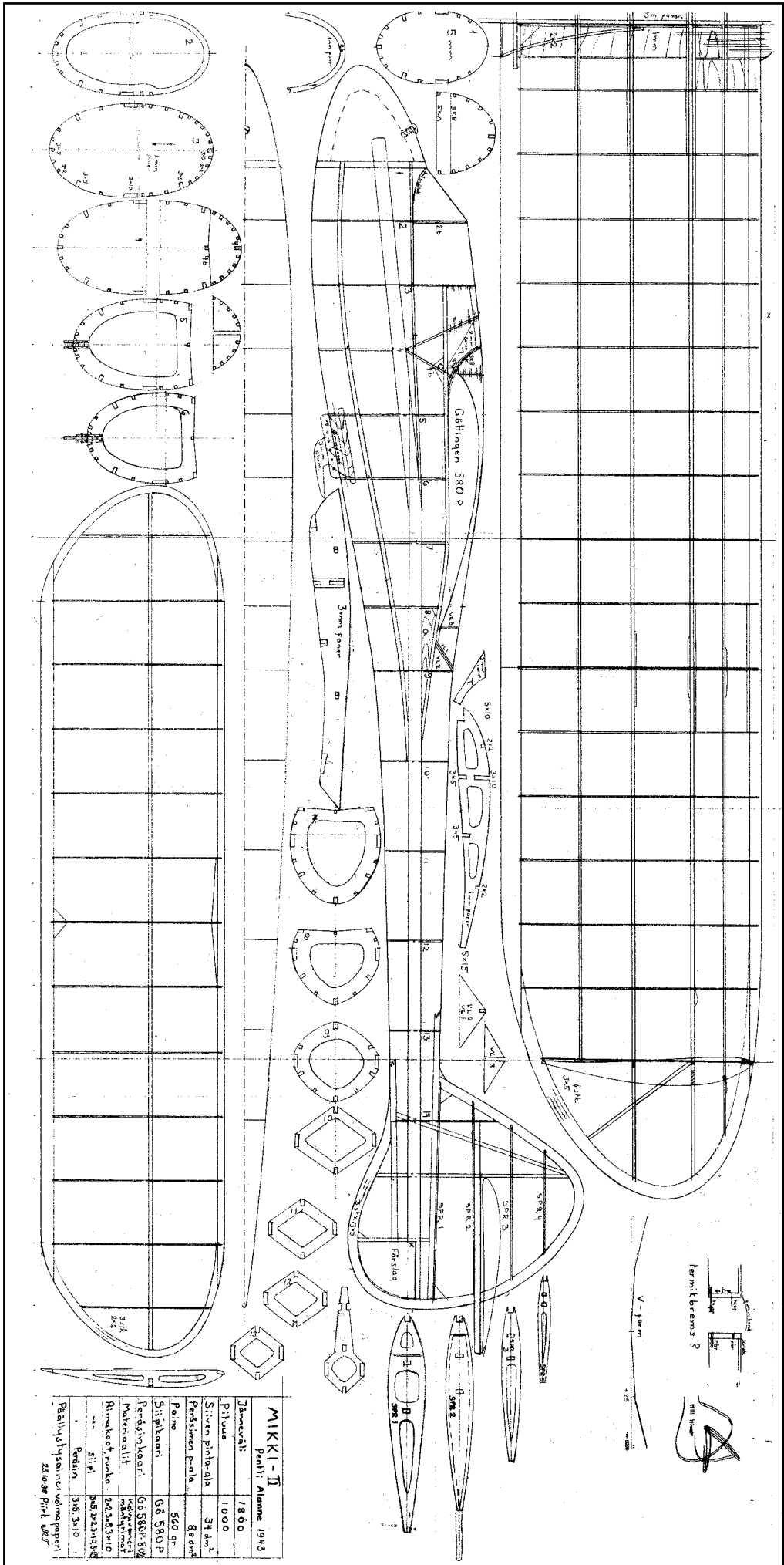
Efter lumpen hade inspirationen och intresset för modellflyget avsvannat och min fritid kom nu att upptas av bl.a friidrott, terränglöpning och skidåkning. År 1987 när Olle och jag blev arbetskamrater fick han mig till en nytändning då med radiostyrda segelmodeller som senare även kom att bli både metanol och eldrivna modeller. Olle och jag pratade ofta om att gå med i SMOS för att prova på att bygga och tävla med våra gamla modeller från 50 talet. Så blev det nu inte. Olle gick bort 2007 och jag saknar honom ute på fältet. Till Olles minne, har jag byggt ett ex av Gladan, Laruska, och Master som var några av de modeller som jag byggde och flög med under 50-talet.

Bifogar avfotograferade gamla kort visande mig med nybyggd egenkonstruerad Sint modell inför SM 1956 samt interiör av vår bygglokal i källaren tagna av Olle vid Svandammsskolan i Nynäshamn samt resultatlistor från SM 1956 i Uppsala och Stockholmsmästerskapen troligen 1952. *(Tyvärr var dessa bilder inte möjliga att återge, red).*

Även ett nytaget kort på mig och mina nyfunna vänner från förr.

Ove Svensson MFK Stratos, Nynäshamn.

<p>WENTZELS</p> <p>SEGELMODELLER</p> <p>PILEN</p> <p>K.S.A.K.s kursmodell VARGEN</p> <p>Spännvidd 850 mm.</p> <p>Få några minuter byggst 20-25 min. enkla modell i lera. Alla detaljer är utskurna för smörjning.</p> <p>PILEN kan byggas i lera. PILEN kan byggas i lera. PILEN kan byggas i lera.</p> <p>Spännvidd 400 mm.</p> <p>Den utvecklad modell är modellen som är tillgänglig för alla som vill bygga en modell i lera. Den är byggd av lera och är byggd av lera.</p> <p>Spännvidd 1100 mm.</p> <p>När du har byggt modellen ska du ha en modell i lera. Den är byggd av lera och är byggd av lera.</p>	<p>WENTZELS</p> <p>SEGELMODELLER</p> <p>GLADAN</p> <p>Konstruerad av: Torbjörn Rosenborg och Mikko Nieminen.</p> <p>Högvärdig tävlingsmodell i klass S1.</p> <p>MODELLEN MED DE MÅNGA SEGRARNA.</p> <p>Meritlista:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1:a Jönköping 2001 2:a New Carlskrona 2001 1:a 3:a NIMH 2001 1:a 3:a Jönköping 2001 1:a 3:a Örebro 2001 1:a HENNINGEN 2001 1:a NIMH 2001 1:a NIMH 2001 1:a 3:a NIMH 2001 1:a 2:a NIMH 2001 <p>GLADAN</p> <p>Spännvidd 1000 mm</p> <p>Längd 400 mm</p> <p>Vingspän 1400 mm</p> <p>Vikt 100 g</p> <p>Vingbelastning 85 g/m²</p> <p>GLADAN</p> <p>Spännvidd 1000 mm</p> <p>Spännvidd 1000 mm</p> <p>Spännvidd 1000 mm</p>																		
<p>PRICK</p> <p>Spännvidd 1100 mm.</p> <p>När du har byggt modellen ska du ha en modell i lera. Den är byggd av lera och är byggd av lera.</p>	<p>MIKI-II</p> <p>Prick: Alanne 1943</p> <p>Tävlingsresultat:</p> <table border="1"> <tr> <td>Placering</td> <td>1800</td> </tr> <tr> <td>Placering</td> <td>1000</td> </tr> <tr> <td>Placering</td> <td>300</td> </tr> <tr> <td>Placering</td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>Placering</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td>Placering</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td>Placering</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td>Placering</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td>Placering</td> <td>500</td> </tr> </table> <p>Spännvidd 1100 mm</p> <p>Längd 400 mm</p> <p>Vingspän 1400 mm</p> <p>Vikt 100 g</p> <p>Vingbelastning 85 g/m²</p>	Placering	1800	Placering	1000	Placering	300	Placering	800	Placering	500	Placering	500	Placering	500	Placering	500	Placering	500
Placering	1800																		
Placering	1000																		
Placering	300																		
Placering	800																		
Placering	500																		
Placering	500																		
Placering	500																		
Placering	500																		
Placering	500																		

Från våra finska vänner har vi fått denna ritning på en S3a med samma tilltalande utseende som vi har vant oss vid när det gäller konstruktioner från den här tiden. Även denna kommer att ingå i ritningsbanken.

SVENSKA MODELLFLYGARES OLDTIMER SÄLLSKAP

Protokoll för ordinarie årsmöte i Rinkaby 2011-08-27.

§1 Årsmötets öppnande. Närvarolista cirkuleras.

Ordf. Gunnar Wivardsson välkomnade årsmötesdeltagarna och förklarade mötet öppnat och inledde med att hålla en tyst minut för att hedra minnet av vår färgstarke vän Sigurd Isacson som gick bort 29/7. En specialutställning om Sigurd planeras för 2012 i vårt museum.

§2 Val av mötesordförande, mötessekreterare samt justeringsmän tillika rösträknare:

Till mötesordförande valdes Gunnar Wivardsson (GW).

Till mötessekreterare valdes Ingvar Nilsson (IN).

Till att justera mötesprotokollet tillika rösträknare valdes Bo Modéer och Per Nilsson.

§3 Fastställande av dagordning samt frågan om årsmötets behöriga utlysande:

Dagordningen fastställdes med tillägg till §11 Rapporter: Regelkommittén §14 Motioner: 2 motioner har inkommit. Fastställdes att mötet var behörigt utlyst.

§4 Styrelsens verksamhetsberättelse

GW läste upp styrelsens verksamhetsberättelse vilken godkändes sedan ett faktafel rättats - det var ingen Wentzel-tävling på Gärdet då den inställts. Verksamhetsberättelsen godkändes och lades till handlingarna.

§5 Kassareport:

IN redogjorde för ekonomin som är god. Verksamhetsårets överskott blev 25.405, dock med noteringen att 4.800:- är medlemsavgifter för kommande år samt en tidig inbetalning av startavgifter om 790:-. Ekonomiska förvaltningen sker idag helt kontantfritt och elektroniskt. Kassareporten godkändes och lades till handlingarna.

§6 Revisionsberättelse och styrelsens ansvarsfrihet:

Enär revisor Johan Bagge hade förhinder att närvara lästes revisionsberättelsen upp av GW. Revisionsberättelsen godkändes och lades till handlingarna. Mötet beviljade styrelsen full ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

§7 Val av styrelse:

Till styrelse valdes enligt valberedningens förslag:

Ordförande	Gunnar Wivardsson	omval 1 år
Sekreterare	Pär Lundqvist	har 1 år kvar
Kassör	Ingvar Nilsson	omval 2 år
Ledamot	Sven Landervik	omval 2 år
Ledamot	Alf Eskilsson	har 1 år kvar
Ledamot	Anders Nilsson	har 1 år kvar
Suppleant	Lars Karlsson	omval 1 år

Gunnar W. förvarnar att han ställer upp ett år till men sedan önskar att någon annan tar över ordförandeskapet. Medl. uppmanas vända sig till valberedningen med förslag på efterträdare.

§8 Val av övriga funktioner:

Till övriga funktioner valdes på 1 år:

Revisor	Johan Bagge	omval
Revisorsuppleant	Per Nilsson	nyval
Distributör	Kurt Sandberg	omval
Tidningskommitté	Sten Persson	omval
	Pär Lundqvist	omval
Regelkommitté	Sten Persson	F omval
	Kurt Sandberg	S omval
	Kjell-Åke Elofsson	RC omval
	Åke Gustavsson	G omval
	Gunnar Wivardsson	G nyval
	Linflyg	vakant

Tävlingskommitté

	Åke Gustavsson	omval
	Thomas Johansson	nyval
Museikommitté	Tycho Andersson	omval
	Åke Gustavsson	omval
	Bo-Eskil Nilsson	nyval
	Thomas Johansson	nyval
Hemsideansvarig	Andrea Hartstein	omval

Regionombud

Samtliga regionombud omvalda, se förteckning efter protokollet. Tre vakanta regioner Gotland, Gästrikland/Hälsingland samt längst upp i norr.

I samband med valen avtackades Kurt Sandberg (i sin frånvaro) för sitt långa och energiska arbete i tävlingskommittén. En blomsteruppvaltning kommer att ske hemma hos Kurt.

§9 Val av valberedning: Till valberedning valdes på 1 år

Anders Sjöberg	omval
Ginger Sjöberg	omval
Kurt Sandberg	omval

*Valberedningen meddelade att detta är deras sista år.

§10 Tecknande av föreningens firma:

Mötet beslöt enhälligt att föreningens firma tecknas av Ordförande och Kassör var för sig, och förklarade denna punkt omedelbart justerad.

§11 Rapporter:

Åke Gustavsson gav en rapport från Sveriges modellflygmuseum i dagsläget, vad som gjorts sedan förra året och vad som planerades. Åkes stordia (overhead) visade dels en planskiss på framtida planer, men även på ett drygt 10-tal modeller som renoverats av medlemmar.

Lars Karlsson rapporterade om Ritningsbanken, 360 ritningar är digitaliserade. Vi vick se en genomarbetad schematisk uppställning hur arbetet går till, vi såg några exempel på inscannade ritningar samt hur man kan visa dem på vår hemsida utan att det går att skriva ut dem.

För utskrift finns idag bra datorverktyg som envar kan skaffa sig (s.k. Affisch-utskrift i A4-skrivare). Lars berättade om de problem som uppstår; t.ex. med att vikta ritningar ändrar mått

efter ett tag. Lars berättade hur han kompenserar sin arbetsgivare för att han får använda scannerutrustningen.

Sten Persson berättade om Arkivet som börjar komma i ordning och att alla tidskrifter nu är uppställda i hyllorna, men golvet är fortfarande belamrat med dubletter som nu börjat säljas till medlemmar. En förteckning över arkivets innehåll kommer att finnas tillgänglig på vår hemsida.

Åke Gustavsson berättade om de lyckade Jubileumstävlingarna 2-3 juli med Wakefield på lördag och Glider på söndag. Bl.a. hade 3 deltagare kommit från Italien. Sune Stark var prisutdelare. Mario Gialanella från Italien som flög bort sin modell blev så tacksam över att den senare hittades att han skänkt en mäktig pokal som nu blir vandringspris i F-klassen som saknar vandringspris.

Anders Sjöberg berättade om RM (AKM & SMFF) i friflygande skala i Stockholm. Bedömning gjordes på Tekniska Museet. Vädret vid flygningen var sol och termik.

GW: Regelkommittén har förtydligat reglerna för friflygande oldtimermodeller. Största förändringen är att de modeller som är 20", 30" och 40" spännvidd på ritningen räknas som 50cm, 75 cm och 100 cm.

Utöver de på årsmötet presenterade reglerna tillkommer:

Segelmodeller: Definition av start: En start anses gjord när modellen lossnar från linan och flyger fritt. Vidare upphör dispensen för Laruska/Fidusia som med nya regelverket blir klass A1.

§12 Förslag från styrelsen:

Förslag att istället för att ha SAM Speaks som bulkprenumeration erbjuda alla medlemmar individuellt medlemskap i Amerikanska SAM via SMOS, alltså oavsett medlemmens bostadsland. Kostnaden för den enskilde såväl som för SMOS blir ungefär samma som med nuvarande bulkpren. Mötet biföll förslaget.

Årsmötet biföll styrelsens förslag att överlåta åt Tävlingskommittén att fastställa datum etc för tävlingar under 2012.

§13 Budget och årsavgifter:

Oförändrad medlemsavgift för 2012 bifölls. (200:- (familjemedl. 50:-))

Pren. SAM Speaks - enl. §12 blir det det faktiska beloppet för fullvärdigt medlemskap (40 USD vilket med dagens kurs 6.65 blir knappt 270 SEK)

§14 Motioner o förslag behandlade av styrelsen:

Ronald Borg och Lars Larsson föreslår att alla tävlingar skall samordnas till ett enda tillfälle (flera dagar) om året för att underlätta för de som har lång resväg. Styrelsen yrkar avslag då detta istället kan minska tävlandet.

Pär Lundqvist menade att man kan tävla när sjöisarna ligger. Rune Tedenryd replikerade med att "vi gamlingar är frusna av oss". Inge Sundstedt infogade att det går att flyga oldtimermodeller vid alla tävlingar i Lilla Friflygscupen och nämnde Brattforsheden (nära Filipstad). Årsmötet avlog motionen.

Einar Håkansson och Jan-Erik Andersson föreslår att markstart skall ske maximalt 30 cm över marken. Styrelsen yrkar avslag och hänvisar till reglerna som säger att Tävlingsledningen avgör hur start skall göras. Årsmötet avlog motionen.

§15 Övriga frågor:

Kent Petterson föreslår att försök med radioassist av segelmodeller skall uppmuntras så att dessa kan flygas på mindre fält.

Mötet ansåg detta var ett bra förslag. Per Nilsson föreslog att styrelsen bör återuppta fysiska styrelsemöten när ekonomin är god och klarar reseersättningar.

§16 Mötets avslutande:

Mötet avslutades c:a kl 19.50. Kent Josefsson framförde medlemmarnas tack till styrelsen, tävlingsledningen samt övriga funktionärer.

Bilagor:

Verksamhetsberättelse enl. §4. Kassareport enl. §5. Revisorns berättelse enl. §6. Regelkommitténs förslag som det visades under §11.

Ingvar Nilsson,
mötessekreterare

Gunnar Wivardsson,
mötesordförande

Bo Modéer,
justeringsman

Per Nilsson,
justeringsman

REGIONOMBUD FÖR SMOS

För Skåne-Blekinge	Thomas Johansson.	Närke-Västmanland	Göran Larsson
Småland-Öland	Bengt Åhman	Uppland	Gunnar Ågren
Gotland	Vakant	Dalarna	Inge Sundstedt
Halland	Sten Persson	Gästrikland och	
Västra Götaland	Lennart Flodström	Hälsingland	Rolf Astervik
Storstockholm	Anders Sjöberg	Mellannorrland*	Sofia Holmbom
Östergötland och		Övriga Norrland	Vakant
Södermanland	Kent Josefsson	*Jämtland-Härjedalen-Medelpad-Ångermanland.	
Värmland	Christer Jansson	V.G. se matrikeln för adress och telefonnummer.	

TAN SUPER SPORT TEST.

För 5 år sedan började jag se botten i min sista kartong av det förnämliga TAN II-gummit och två kartonger Super Sport inhandlades. De var märkta April 2006 och en enkel koll med min vridmomentmätare gav ett nedslående resultat. Påföljande flygning med min gamla "Prim" var inte heller rolig; med samma gummimängd hade den helt tappat stinget.

Jag beslöt då att använda upp återstående TAN II och sedan lägga mina gummimotormodeller i malpåse och vänta på bättre tider.

I senaste numret av Free Flight Quarterly hittar jag så en lång artikel benämnd "Rubber Testing" av Paul Rossiter i Australien. Det är en avancerad avhandling för den seriöse Wakefield-flygaren, men alla kan ha glädje av den bifogade tabellen, där energiåtergivningen för Super Sport-gummit sedan Januari 2003 presenteras.

Själv fick jag snabbt förklaring till varför min "Prim" flög så dåligt på gummit från april 2006 – tabellen visar klart att det var den sämsta Super Sport-batchen, som gjorts!

Som framgår av tabellen ger det senast testade gummit nu nästan lika mycket energi som Tan II gjorde då det slutade tillverkas. Kanske blir det ännu bättre!

Sten P.

TABLE 1-Summary of Energy Measurements		
Batch	Energy (+/-40Ft-lb/lb) Corrected to 20°C	When measured
March 02 Tan II	4600	2003
Jan 03*	3800	2003
Jan 03*	4400	2007
Jan 04*	3220	2004
April 04 (test 1)*	4370	2004
April 04(test 2) *	4400	2004
March 05*	4280	2005
April 06*	3200	2006
April 07*	3490	2007
June 07*	3320	2007
Dec 07*	3730	2008
Sept 08	4130	2010
Jan 09 (box 1)	3700	2010
Jan 09 (box 2)	4130	2010
May 09	3950	2010
Sept 09 (test 1)	3940	2010
(test 2)	3980	2010
Nov 09 (test 1)	3920	2010
(test 2)	3930	2010
Jan 10	4360	2010
April 10	4350	2010
Jan 2011	4560	2011

(*) indicative values only as no temp. was measured.

Modellflyg på frimärken – del 17

Modellflygmärkena i detta avsnitt har inget gemensamt budskap eller tema. I sin något stiliserade form är deras enda förtjänst att de uppmärksammar modellflyg som en etablerad verksamhet, vilket inte alla postverk bemödat sig om!

Det holländska märket till vänster ingår i en serie, utgiven 1954 för att markera etablerandet av en luftfartsfond.

Pojken, som släpper en modell, är medlem av en bulgarisk ungdomsorganisation 1965.

Nästa märke, helt i rött, trycktes i Kina 1958 och ingår i en serie, som visar olika flygsporter.

Märket längst till höger visar välmående ungdomar i Nord-Vietnam, hon med målarstaffli, han med ett modellflygplan!

Sten P.

MANUSSTOPP.

Till red. inkommer till nästan varje nummer förfrågningar om manusstopp för nästkommande nummer och inte så sällan manus till artiklar eller annonser när tidningen redan håller på att tryckas.

Vi vill därför än en gång påminna om att det i varje nummer, längst ner på sidan 2, finns angivet det sista datum, som gäller för att insända bidrag ska ha en chans att komma med i nästkommande nummer av OLDTIMER.

Sten P.

ANNONSER

Önskas köpa: 1 st kolvring till motor Ross .61 (USA) ; 1 st vevhus och vevaxel till Cox 2,5 cc Sportsman ; 1 st förgasare till OS FS Series Surpass .91.
Göte Malm, Vallgatan 20, 33432 Anderstorp.
Tfn 0371-15959

Erbjudande från Arkivet:

Model Airplane News årgång 1960 och 1961 i mörkblå originalpärmar med guldtryck, kr. 125:00 stycket.

Passa också på att komplettera era samlingar av OLDTIMER medan dubletter finns kvar! De flesta numren 1980-2006 finns i enstaka exemplar, kr. 10:00 stycket.

V.g. kontakta red. Sten Persson

Säljes: Originalbyggsatser S-int: Ragnar Odenmans "Viking" 800:-, Stratos 600:-, Nordic 600:- Dave Linstrums "Starstream" 123 cm, 450:-, Cosmos "Albatross" 117 cm, 400:-, S-1 Passad från NMFI , 116 cm, 350:-, Korpen 350:-, Bröderna Forslins "Glid 1", 92 cm, 250:- Frakt tillkommer.

Gösta Nilsson Tfn 070-2723468.

E-post: flyertext@hotmail.com

Kassören meddelar:

På årsmötet bestämdes oförändrad årsavgift 200 SEK. För pren. på SAM Speaks kommer individuella medlemskap att erbjudas administrerade via SMOS. För dig blir det ungefär samma kostnad. Inbetalningskort och mer info i nästa nummer av Oldtimer.

Matnyttig bok för skalaflygarna.

Något så ovanligt som en skrift om gummimotordrivna skalamodeller finns f.n. att inhandla för en billig peng. Det är en 76-sidig avhandling i A4-format med titeln "The Art of Bill Henn". Bill Henn är en av USA's mest framstående skalaflygare och häftet består huvudsakligen av 12 ritningar till gummimotordrivna skalamodeller med tillhörande, detaljerade bygg- och trimningsanvisningar, som täcker det mesta man behöver veta inom området.

Eftersom det handlar om större modeller (upp till 108 cm spv) är inte ritningarna direkt användbara, men källor finns angivna. Samtliga ritningar och artiklar har tidigare publicerats i olika tidskrifter, flest i den australienska friflygtidningen "Free Flight Quarterly", som står för utgivningen av det här samlingshäftet.

Det beställes via www.freeflightquarterly.com/worldpress och red. fick sitt exemplar i brevlådan 10 dagar efter att ha betalat US\$20.00 via PayPal.

Sten P.

Brev från Markku

Tyvärn kan jag inte i år heller komma till Rinkaby. Jag är dock fortfarande en utav er.

Efter att jag av Sven-Olov fått i uppdrag att rita AP:3 som arbetsunderlag har jag nu gjort en sådan. Med mina kunskaper från folkskolan. De uppgifter jag fått över modellen var bristfälliga. Om någon vill bygga den måste han använda sina egna erfarenheter och lite fantasi. Modellen är från 1936.

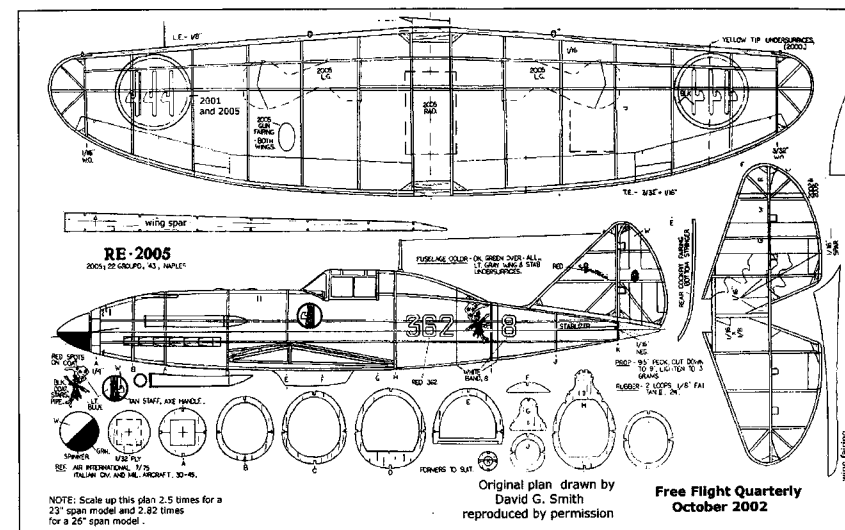
Jag har inte byggt något nytt. Förbättrat lite mina gamla och flygit en del eftersom det funnits vänner att flyga med. Jag kan dock inte vara borta hemifrån längre tider, bara några timmar.

Jag hoppas kunna komma till Rinkaby någon gång i framtiden. I väntan på det önskar jag alla vänner där hälsa och framgångsrika, glada tävlingsdagar.

Markku

Markku har med utgångspunkt från en 3-plansritning i en tysk tidning ritat upp den modell av Palmgren, som finns med i SMOS' logotyp. Mer om detta i nästa nummer av OLDTIMER.

Red.

Till vänster ett exempel på en av de ritningar som ingår i ovanstående bok.

Fortsättning från sidan 16

Tråkigare ändå var det för Lars -Erik Fridström, som vid transporten ut på fältet med den nya bilen lyckades hitta den enda stenen som låg dold i gräset!

Jag såg stenen och såg hur våt den var. ”Kors så många som spottat på den stenen,” sa jag. Sen fick jag veta att det var olja från en bilmotor! Ett missöde till inträffade.

Holger Sundberg tappade greppet om den fullt uppdragna gummimotorn till sin ”Landegren Wake”. ”Tjopp”, sa det och så sprängdes modellens kropp!

Holger gav inte upp för det! Han hade anmält två modeller och satte genast igång att preparera den, resultatet visar att man aldrig ska ge upp! Martti Bogdanoff jobbade intensivt med sin ”Tusse”. En nybyggd kropp gjorde att de vanliga vinklarna mellan vinge och stabbe inte stämde och då var det svårt att få till flygningarna. Martti hade även en kopia av Jan Nilborns Wakefield från 1952, den modell som placerade sig som tvåa då.

Thure Josefsson provade det nya startbordet, men hade kanske behövt en meter till för att modellen- en ”Lanzo Duplex” skulle få flygfart. Lars Ljungberg flög sin egen konstruktion från 50-talet lika säkert som alltid! Starterna fick medhjälpare och åskådare att ducka när planet svepte iväg!

Holger Sundberg plockade ihop sin andra modell- ”SF-42”. SF står för Sven Forsberg och 42 för året då den konstruerades. Med högt liggande stabilisator skiljer den sig lite från andra modeller: Det visade sig som sagt att man inte ska ge sig. Slutresultatet blev en tredje placering!

Från Italien hade Mario Gialanella tillsammans med Geatano Frantini, som skulle flyga dagen därpå i A2-klassen samt en medhjälpare kommit.

Gialanella flög sina Ellilä-modeller, årgång 1949 och 1950, kopior av de modellplan som Aarne Ellilä vann Wakefield-tävlingarna med dessa år. Att se och höra, ja just höra dessa stora modellplan med sina ”kraxar” stiga snabbt och mycket högt, är en upplevelse!

Mario hade både tur och otur! I tredje och sista start med 49-an noterades en tid som räckte till 2:a plats i tävlingen, men modellplanet flög högt och mycket långt!

Italienarna gav sig ut på sökning, men fann inte planet. Tidigt nästa dag fortsatte de letandet, Geatano Fratini avstod från att starta på söndagen för att hjälpa till i sökandet, men utan resultat.

Flygtiden från Köpenhamn måste passas, gänget hyrde bil där för resan till Rinkaby...

Därmed fick Mario åka hem utan sin ovärderliga Eillä-modell!

Men lyckan står den djärve bi! När Kurt Strömdahl på söndagen gav sig ut för att söka sin segelmodell, fann han både sitt eget och Gialanellas modellplan! Åke och Anita tog hand om modellen och skickade den senare till italienaren!

Mitt i slutomgången överraskades vi alla av en absolut oväntad och oannonserad regnskur! Några fann skydd bland sina modeller i vindskydden, några fick plats hos Anita i sekretariatet. Själv kastade jag mig in under startbordet och det gav skydd en liten stund, men så forsade vattnet ner i springan mellan bordshalvorna!

Eillä-kopiorna imponerade, liksom kopior av de svenska 1951 och 1952 års vinnarna. Åke Gustavsson hann förutom arrangörsarbetet att även delta i tävlingen ned sin kopia av Arne Blomgrens vinnarmodell 1952. Karl-Erik Widell från Danmark hade byggt 1951- års trofévinnare. Den var mycket noggrant byggd. Karl-Erik hade använt sitt sista vita äkta japanpapper för att efterlikna originalet! Visst utgjorde den den lämpligaste segermodellen i denna jubileumstävling! Sune Stark kunde se sin konstruktion i händerna på en utomordentligt skicklig byggare och flygare ta hem det nya vandringspriset – en oljemålning i ram föreställande just detta modellplan. Konstnär? Givetvis vår eminente organisatör! Åke Gustavsson!

Pristagarna fick dessutom SMOS-Oldtimermedaljer och som en absolut överraskning – en flaska rödvin med tavlan i miniatyr som etikett! ”Den här kan man ju inte öppna!” sa, Karl-Erik!

*) Den 5 juli 1911 avhöll ”The Kite and Model Airplane Association”, föregångaren till engelska SMAE sin tävling om ”The Wakefield Gold Challenge Cup” för modeller, som startade från marken av egen kraft!

SOL

Nr:4 2011

SPECIALTIDSKRIFT FÖR MODELLFLYGARE

Nästa nummer (5/2011) beräknas utkomma i december.